

Mussavia per concepts regionali dal territori e per plans directivs regiunals "Abitadi"

Pretensiuns envers il cuntegn
ed envers il process da plani-
saziun

settember 2018

Amt für Raumentwicklung
Uffizi per il svilup dal territori
Ufficio per lo sviluppo del territorio

Impressum

Editur

Uffizi per il svilup dal territori dal Grischun
Grabenstrasse 1, 7000 Cuir
Tel. +41 81 257 23 23
Mail: info@are.gr.ch
Internet: www.are.gr.ch

Directur dal project

Jacques Feiner, manader da la planisaziun directiva chantunala

Auturas ed auturs

INFRAS:
Roman Frick, Mirjam Strahm, Sander Kool
UST-GR:
Jacques Feiner, Urs Pfister, Katharina Drage

Gruppa accompagnanta

Richard Atzmüller, manader dal UST-GR
Alberto Ruggia, manader da la planisaziun d'utilisaziun
Urs Pfister, planisaziun directiva regiunala
Camelia Maissen, regiun Viamala
Beat Aliesch, Stauffer und Studach SA
Andri Foppa, Stauffer und Studach SA
Christoph Zindel, STW SA
Nina Eichholz, STW SA
Michael Ruffner, Remund und Kuster SA
Jakob Müller, Remund und Kuster SA

Structuraziun e grafica

Markus Bär, UST-GR

Document online sut

www.are.gr.ch

1. ediziun, settember 2018

Infurmaziun: Per facilitar la lectura èsi vegnì desistì da duvrar la furma feminina en quest mussavia. La furma masculina duvrada en il text includa natiralmain quella.

Cuntegn

Abreviaziuns	1
Il pli impurtant en furma concisa	2
1. Introducziun	4
1.1. Situaziun da partenza e basegn d'agir	4
1.2. Finamira ed adressats	6
1.3. Intent d'utilisaziun	6
2. Pretensiuns envers il concept dal territori ed envers il plan directiv regional	7
2.1. Survista da la planisaziun sin plaun regional	7
2.2. Concept regional dal territori	7
2.3. Plan directiv regional – Part "Abitadi"	11
3. Pretensiuns envers il process da planisaziun	17
3.1. Survista dal process da planisaziun	17
3.2. Procedura	19
3.3. Coordinaziun tranter chantun, regiun e vischnancas	21
Basas	24
Agiunta	25

Abreviaziuns

CU	cifra d'utilisaziun
UST-GR	uffizi per il svilup dal territori dal Grischun
PDChant	plan directiv chantunal
PDChant-A	plan directiv chantunal "Abitadi"
MDCT	model directiv communal dal territori
TbM	traffic betg motorisà
TIM	traffic individual motorisà
PL	planisaziun locala
TP	traffic public
CT GR	concept dal territori per il Grischun
CRegT	concept regiunal dal territori
PDReg	plan directiv regiunal
PDCReg-A	plan directiv regiunal "Abitadi"

Il pli important en furma concisa

2

La revisiun da la lescha federala davart la planisaziun dal territori (LPT1) è entrada en vigur il 1. da matg 2014 ensemen cun la revisiun da l'ordinaziun federala davart la planisaziun dal territori (OPT). La LPT1 rinforza essenzialmain la planisaziun directiva sco instrument per diriger il svilup da l'abitadi. Per consequenza han stuì vegnir repassads ils chapitels "Concept dal territori" ed "Abitadi" dal plan directiv chantunal (numnà «PDChant-A» en quai che suonda). Il PDChant-A è vegnì concludì ils 20 d'avrigl 2018 da la regenza dal chantun Grischun.

En il chantun Grischun è la planisaziun directiva organisada sco incumbensa cuminaivla dal chantun e da las regiuns. Quai vul dir che tschertas incumbensas che resultan en connex cun la realisaziun da la LPT1 ston las **regiuns sco portadras da la planisaziun directiva regionala** surpigliar:

- | Entaifer 2 onns suenter il relasch dal PDChant-A elavuran ellas in concept regional dal territori e realiseschan quel alura en il plan directiv regional. Las **pretensiuns envers il concept regional dal territori** pertutgan en emprima lingia l'ulteriur svilup da la structura d'abitadi regionala e dals territoris da lavur, la coordinaziun da l'abitadi e dal traffic sco er dals indrizs publics surcommunals. Ellas èn explitgadas en il chapitel 2.1.
- | Entaifer 5 onns suenter il relasch dal PDChant-A revedan las regiuns – sin basa da lur concept regional dal territori e da las prescripziuns dal plan directiv chantunal – lur plan directiv regional e l'inoltreschan al chantun per l'approvaziun. Las **pretensiuns envers il plan directiv regional "Abitadi"** èn specifitgadas en il chapitel 0. Oravant tut ston vegnir integrads qua en ils plans ils cuntegns dal concept dal territori, sto vegnir determinà il territori d'abitadi en moda lianta per las autoritads, ston vegnir precisads sche necessari ils profils dals lieus da lavur e ston vegnir localisads indrizs publics cun attracziun surcomunala. En territoris turistics ston ultra da quai vegnir determinads en il plan directiv regional eventuals lieus per alloschaments ordaifer il territori d'abitadi, e quai sin basa da projects concrets.
- | Las regiuns organiseschan e coordineschan plinavant l'elavuraziun, la cooperaziun e la coordinaziun cun las vischnancas da la regiun, cun il chantun sco er cun ulteriuras parts participadas. Las **pretensiuns respectivas envers il process da planisaziun** èn explitgadas en il chapitel 3.

Quest mussavia specifitgescha pia las pretensiuns numnadas en il plan directiv chantunal ch'ils plans directivs regionals ston ademplir per ch'els possian vegnir approvads. Il mussavia sa drizza en emprima lingia a las regiuns sco portadras da la planisaziun directiva regionala, sco er a las interpresas da la planisaziun dal territori ch'èn incumbensadas cun l'elavuraziun

da quella. Il UST-GR dovrà quest mussavia sco **basa da giudicament** tant per far cunvegnas da prestaziun cun las regiuns sco er en il rom da las proceduras d'examinaziun preliminaras e d'approvaziun dals plans directivs regiunals.

A las regiuns ed a las interpresas da la planisaziun dal territori ch'èn incumbensadas d'elavurar ils plans directivs, vegni recumandà da duvrar il mussavia sco rom da referenza e sco glista da controlla concernent la cumplettadad sco er concernent la coerenza tematica e concepziunala. Quai en spezial per la fasa, durant la quala vegnan inoltradas offertas sco er durant l'elavuraziun dal concept dal territori e dal plan directiv regional.

1. Introducziun

4

1.1. Situaziun da partenza e basegn d'agir

La revisiun da la lescha federala davart la planisaziun dal territori (LPT1) è entrada en vigor il 1. da matg 2014 ensemen cun la revisiun da l'ordinaziun federala davart la planisaziun dal territori (OPT). La revisiun vul franar la destructureziun, schanegiar la cuntrada, cuntanscher in svilup da l'abitadi pli cumpact e stgaffir lieus d'abitar e da lavur attractivs.

La LPT1 rinforza la planisaziun directiva sco instrument per diriger il svilup da l'abitadi e reducescha a medem temp l'autonomia da las vischnancas en quest sector.

Sco tut ils auters chantuns ha er il chantun Grischun stuì repassar per part il plan directiv chantunal pervia da la LPT1. La regenza dal chantun Grischun ha concludì il plan directiv chantunal ils 20 da mars 2018. L'anteriur chapitel 2 «Politica da l'organisaziun dal territori» è vegnì remplazzà dal tuttafatg e l'anteriur chapitel 5 «Abitadi ed equipament» per gronda part¹.

Ils chapitels 2 e 5 repassads, numnads PDChant-A en quai che suonda, cuntegnan ina retscha d'instrucziuns d'agir ed incumbensas per las regions. Da menziunar spezialmain è en quest connex il concept dal territori per il Grischun, ina part dal chapitel 2 «Politica da l'organisaziun dal territori» che preschenta in rom d'orientaziun impurtant che sto vegnir resguardà sin tut ils stgalims da planisaziun.

En il Grischun è la planisaziun directiva organisada sco incumbensa cuminaivla dal chantun e da las regions. Tut las regions han plans directivs regiunals. En il senn d'ina «repartiziun da la lavur» sin il stgalim cuvegner vegnan incumbensas impurtantas, sco per exempel la determinaziun definitiva dal territori d'abitadi, delegadas en il PDChant-A a las regions. Per las 11 regions resulta il suandant basegn d'agir: Ellas han l'incumbensa d'examinar, d'adattar e da cumpletter ils plans directivs regiunals vertents en ils secturs da l'organisaziun dal territori (concept dal territori) e da l'abitadi².

¹ Novs cuntegns essenzials dal chapitel 2 èn il concept chantunal dal territori, infurmaziuns liantas per las autoritads davart il svilup da la populaziun e da l'occupaziun sco er davart lur repartiziun en il chantun e prescripziuns per tractar projects cun consequenzas considerablas. En il chapitel 5 èn quai prescripziuns u infurmaziuns qualitativas davart la strategia d'abitadi sco er prescripziuns quantitativas per dimensiunar il territori d'abitadi ed ils singuls tips da zonas da construcziun.

² En connex cun l'adattaziun a la LPT revedida en il sector da l'abitadi tracta il chantun Grischun ils plans directivs regiunals vertents sco suonda :

| Fin ch'ils plans directivs regiunals èn actualisads restan ils plans directivs regiunals vertents en vigor uschenavant ch'els correspundan a las disposiziuns da la legislaziun (federala) actuala e dal plan directiv chantunal. Perquai ch'ils plans directivs regiunals vertents han in stadi fitg different oz, è il basegn d'adattaziun tut tenor regiun correspondentamain different.

| En connex cun l'elavuraziun e cun l'adattaziun poi vegnir revegnì a basas gia elavuradas, sche quellas èn anc actualas. Sch'igl existan cuntegns da planisaziun, ston quels vegnir examinads. Intginas regions han gia elavurà in concept regiunal dal territori ch'è savens però formulà en moda fitg generala. Quest concept regiunal dal territori sto ussa vegnir accordà a las prescripziuns dal concept chantunal dal territori e sche necessari precisà. Sch'i n'exista anc nagin concept regiunal dal territori, sto la regiun elavurar da nov in tal. Ils plans directivs regiunals "Abitadi" ston medemamain vegnir examinads, adattads e cumpletts sin basa da las cundiziuns generalas midadas.

Tras la refurma dal territori ch'è vegnida realisada l'onn 2016 è er sa midà il perimeter en intginas regions. Er pervia da quai ston questas regions actualisar il plan directiv.

Concretamain ston ellas elavurar entaifer 2 onns suenter il relasch dal PDChant-A (20 da mars 2018) in concept regional dal territori (CRegT), nua ch'i ston vegnir coordinadas ina cun l'autra en spezial la planisaziun da l'abitadi e dal traffic. La revisiun dal plan directiv regional "Abitadi" sto vegnir fatga entaifer 5 onns.

Las pretensiuns envers il cuntegn dals concepts regionals dal territori e dals plans directivs regionals èn determinadas da princip en il PDChant-A e vegnan concretisadas en las explicaziuns tar l'adattaziun dal plan directiv³.

Il PDChant-A prescriba ultra da quai ils temas che ston vegnir elavurads e determinads en ils novs plans directivs regionals (p.ex. engrondiments da l'abitadi > 1 ha, territoris da lavur, basegn e lieu da stabiliments publics). Il PDChant-A lascha avert in grond spazi d'agir per la realisaziun sin plaun regional. Relaziuns e sfidas regionalas pon uschia vegnir resguardadas en moda commensurada. Las pretensiuns envers il cuntegn che vegnan tractadas qua en moda generala vegnan explitgadas detagliadamain en il chapitel 2.

In ulteriur basegn d'agir impurtant resulta pervia da la coordinaziun necessaria tranter ils stgalims da planisaziun. Ensemen cun ils concepts regionals dal territori sto vegnir elavurà sin plaun communal il model directiv communal dal territori (MDCT). Medemamain ston vegnir revedidas silsuenter las planisaziuns directivas regionalas e las planisaziuns localas communalas (guardar ils termins en la tabella 1 qua sutvart). Ils puncts da contact correspundents ston vegnir definids e coordinads in cun l'auter. La coordinaziun vegn tematisada en il chapitel 3 «Pretensiuns envers il process da planisaziun».

Onns suenter il relasch dal plan directiv	1 onn	2 onns	3 onns	4 onns	5 onns
Regiun	concept regional dal territori				
			revisiun da la planisaziun directiva regionala (abitadi e traffic; determinaziun dal territori d'abitadi)		
Vischnanca	model directiv communal dal territori				
	examinaziun da la calculaziun da la capaciad tenor il fegl da datas da la vischnanca				
	ev. relasch d'ina zona da planisaziun		revisiun da la planisaziun locala (abitadi)		

Termins per las revisiuns da la planisaziun regionala e locala (illustraziun 1)

³ Exempels per concretisar las pretensiuns envers il cuntegn èn:

- | concept regional dal territori (CRegT): «... in concept regional dal territori cumpiglia finamiras, strategias e lur concretisaziun territoriala ...» (PDChant chap. 2.3.3 D. Explicaziuns).
- | plans directivs regionals (PDReg): «Las regiuns han l'incumbensa da repassar lur plan directiv regional en il sector da l'abitadi sin basa dal plan directiv chantunal e dal concept regional dal territori ch'ellas ston far» (PDChant chap. 5).

1.2. Finamira ed adressats

La finamira dal mussavia è quella da preschentar en moda transparenta e chapaivla las pretensiuns che vegnan fatgas envers ils concepts regiunals dal territori ed envers ils plans directivs regiunals per che quels possian vegnir approvads dal chantun. Quai areguard ils cuntegns che ston vegnir tractads, areguard la structura ed areguard la preschentaziun (charta dal concept dal territori e charta dal plan directiv).

Il mussavia sa drizza a las regiuns (secretariat, cumissiun regionala / cumissiun e members da la conferenza dals presidents) sco er a las interpresas da la planisaziun dal territori incumbensadas da la regiun sco adressats primars.

1.3. Intent d'utilisaziun

Als adressats primars serva il mussavia sco rom da referenza e sco glista da controlla per far offertas ed en connex cun l'elavuraziun (cumplettadad, coerenza tematica e concepziunala).

Il UST-GR dovra quest mussavia sco basa per far cunvegns da prestaziun cun las regiuns⁴. En connex cun las posiziuns chantunals tar ils concepts regiunals dal territori e tar las proceduras d'examinaziun preliminar e d'approvaziun dals plans directivs regiunals serva il mussavia sco basa da giudicament transparenta e valaivla per tut las regiuns.

⁴ Il chantun porscha sustegn per elavurar ils concepts regiunals dal territori ed ils plans directivs cun ina contribuziun finanziuala. Quella vegn fixada sin basa da l'offerta dal biro da planisaziun sco er d'ina stimaziun dals custs directs dal project che resultan en la regiun. La contribuziun chantunala maximala corresponda a 50 % dals custs directs che resultan. Las disposiziuns specificas davart la contribuziun chantunala vegnan fixadas en ina cunvegna da prestaziun cun orientaziun al project.

2. Pretensiuns envers il concept dal territori ed envers il plan directiv regional

2.1. Survista da la planisaziun sin plaun regional

Sco menziunà al cumenzament duain las regiuns far – sin basa dal plan directiv chantunal – entaifer 2 onns suenter il relasch dal PDChant-A in concept regional dal territori ed entaifer 5 onns suenter il relasch da tal in plan directiv regional "Abitadi" (resp. examinar, complettar ed adattar ils cuntegns gia existents).

- | Il concept regional dal territori (CRegT) dat ina vista complessiva regionala davart il svilup che vegn prendì en mira da la regiun. El serva a la regiun sco basa per coordinar las infrastructuras da l'abitadi e dal traffic, per sviluppar l'economia, per tgirar e proteger la natira e la cuntrada sco er per exequir ulteriuras activitads territorias. Il concept regional dal territori cumpiglia finamiras, strategias e lur concretisaziun territoriala. Sco da nov sin plaun chantunal vegn il concept dal territori er integrà sin plaun regional sco part integrala lianta en il plan directiv regional.
- | Il plan directiv regional (PDReg) serva sco instrument liant per las autoritads per exequir activitads en la regiun ch'èn relevantas per il territori. En il sector da l'abitadi è l'incumbensa principala dal PDReg da garantir in svilup da l'abitadi che persvada funcziunalmain e concepziunalmain ord vista surcomunala e che spargna piazza. Tranter auter ston vegnir determinadas er la posiziun e la grondezza dal territori d'abitadi en ina moda ch'è lianta per las autoritads⁵.

Las pretensiuns vegnan descrittas en ils chapitels suandants. Ellas duain garantir ina coordinaziun sur ils cunfins da la regiun or ed a medem temp laschar a las regiuns la libertad d'agir per pudair resguardar particularitads specificas da la regiun.

2.2. Concept regional dal territori

Il concept regional dal territori (CRegT) furma la basa per il chapitel introductiv surordinà tar il plan directiv regional. Ses cuntegns decisivs ston vegnir realisads en ils chapitels suandants dal plan directiv regional. Il CRegT definescha il svilup da l'abitadi e dal traffic che vegn prendì en mira per il futur ed ils champs d'acziun che duain vegnir approfondads en il plan directiv regional. Complementarmain a quai descriva la charta dal concept dal territori la structura regionala dal territori e skizzescha ils elements impurtants per il svilup dal traffic e da l'abitadi (p.ex. novs sviaments, raits dal traffic betg motorisà, avertura cun il traffic public, centers dals lieus, infrastructuras publicas d'impurtanza surcomunala, territoris da svilup per viver e per lavurar e.u.v.). La coordinaziun surcomunala ha ina fitg gronda impurtanza.

⁵ Las vischnancas ston dimensiunar lur zonas da construcziun uschia, che quellas correspundan a lur basegn futur. Las regiuns han l'incumbensa da determinar – sin basa da la cumprova da la capaciad e dal basegn da las singulas vischnancas, da las prescripziuns dal PDChant-A e dal concept regional dal territori (che sto vegnir revedì resp. elavurà da nov) – il territori d'abitadi en il plan directiv regional. La determinaziun sco tala sto vegnir fatga en moda coordinada en il plan directiv regional e chantunal (sco object sin la glista dals objects e sin la charta).

Pretensiuns envers il concept regional dal territori, text

Tema	Pretensiuns	Chapitel dal PDChant-A
Analisa⁶		
Analisa da las fermezzas, da las deblezzas, da las particularitads e da las schanzas da svilup specificas per la regiun	- Las atgnadads specificas da la regiun vegnan accentuadas (resumaziun sinoptica) - Il basegn da coordinaziun entaifer il spazi d'acziun vegn preschentà - Las basas chantunalas che permettian da trair conclusiuns davart fermezzas, deblezzas, schanzas, sfidas⁷ èn resguardadas - Pretensiun minimala tematica: abitadi, traffic ed economia (stimaziun da las perspectivas da svilup economicas da la regiun)	
Structura territoriala e territoris da potenzial	- Tips da territori e centers tenor il concept chantunal dal territori vegnan preschentads per la regiun - Territoris da svilup impurtants (per abitar e per lavurar) sco er territoris da recreaziun vischins impurtants èn denominads (oravant tut territoris urbans e suburbans)	2.2
Svilup da la populaziun e da las plazzas da lavur	- La relaziun cun las finamiras dal svilup da la populaziun e da l'occupaziun per mintga tip da territori tenor PDChant-A e tenor il fegl da datas da la regiun è preschentada en moda chapaivla - Ils svilups specifics per la regiun èn analisads, per territoris cun in svilup demografic negativ èn vegnids eruids ils motivs	2.3
Finamiras regiunalas da svilup		
Finamiras generalas davart il svilup territorial	- Las finamiras ed ils princips èn formulads resguardond l'idea directiva dal concept chantunal dal territori - Las finamiras dal svilup vegnan inditgadas en moda differenziada tenor tips da territori - Ils centers vegnan preschentads (sin basa dal CT GR), las funcziuns futuras ed il svilup prendì en mira vegnan inditgads - Il basegn da coordinaziun entaifer il spazi d'acziun vegn preschentà	2.2.2

⁶ En la part «Basas» da quest mussavia figureschan las basas da planisaziun essenzialas.

⁷ Basas chantunalas èn tranter auter: perspectiva demografica actuala, fegl da datas da las regiuns davart l'utilisaziun da las zonas da construcziun, potenzials da dezonaziun, potenzials da surfatscha per ZAMC en lieus bain accessibels e.u.v.

Tema	Pretensiuns	Chapitel dal PDChant-A
Svilup futur da la populaziun e da las plazzas da lavur e valitaziun da las capacitads da zonas da construcziun	- Las finamiras communalas èn coordinadas cun la strategia regiunala; las preschentaziuns generalas dal basegn e da las reservas èn resumadas sin plaun regiunal - La cumpatibilitad cun las perspectives chantunalas ed il basegn da coordinaziun entaifer il spazi d'acziun vegnan preschentads - La finamira generala regiunala davart il dumber d'abitants sco er da plazzas da lavur cun l'orizont 2030 e 2040 vegn determinada sco basa da planisaziun - Infurmaziuns davart la repartiziun interregiunala èn avant maun; las finamiras chantunalas da repartiziun èn resguardadas en quest connex (guardar chapitel 2.2.1 en il PDChant)	2.3.1
Champs d'acziun strategics		
Svilup e rinforzament dal center	- La structura da center è coordinada cun il PDChant-A - Il svilup che vegn preni en mira sa referescha areguard la scala a la regiun - Las funcziuns ed ils equipments per tip da center (center principal, center cun attracziun internaziunala, centers regiunals, lieus cun funcziun da sustegn) vegnan concretisads e las particularitads specificas per la regiun vegnan inditgadas (p.ex. ferm caracter turistic)	5.1.1
Svilup da l'abitadi e dal traffic	- Ils champs d'acziun strategics da la regiun per il svilup da l'abitadi vers anen vegnan preschentads - Ils champs d'acziun en la regiun per coordinar l'abitadi ed il traffic vegnan preschentads (p.ex. avertura insufficienta en territoris pauc populads u concentraziun bassa en lieus bain accessibels)	5.1.2
Ulteriurs champs d'acziun strategics	- Las opziuns d'agir per tractar ulteriuras fermezzas e deblezzas tipicas per la regiun vegnan preschentadas (p.ex. en cas da tendenzas d'emigraziun) - Ils champs d'acziun correspundan a l'analisa	

Pretensiuns envers la charta dal concept regional dal territori

10

Temas da preschentar	Pretensiuns envers il cuntegn	Chapitel dal PDChant-A
Spazi(s) d'acziun tenor il CT GR, connexs territorials funcziunals surordinads (ev. sin charta pli pitschna separada) Projects cun consequenzas considerablas per il territori e per l'ambient (sche avant maun)	La structura territoria, ils puncts da contact e las dependenzas cun il spazi d'acziun, cun regiuns vischinas e cun projects che han consequenzas considerablas vegnan preschentads (e tractads en il text CRegT)	2.2
Structura da center	La structura da center sa basa sin il concept dal territori GR / PDChant-A, ev. pli detaglià	
Territoris d'abitadi existent, eventualmain differenzià tenor utilisaziuns principalas (ZAMC, territori da lavur, utilisaziuns publicas, ev. utilisaziuns da cumpra sco er alloschament) Extensiuns pli grondas u spustaments dal territori d'abitadi (a partir dad 1-2 ha) Territoris da concentrasiun ch'èn impurtants en la regiun Territoris en posiziuns bain accessiblas cun il TP e lur concentrasiun architectonicas vulidas Territoris/lieus centrals abitar, lavurar, far cumissiuns, infrastrukturas publicas	- Territoris da concentrasiun impurtants per tut la regiun vegnan preschentads - Ils puncts centrals dal territori d'abitadi èn situads en lieus bain accessibels, centrals e posiziunads bain en la structura regionala - Territoris, nua ch'il svilup duai avair lieu prioritarmain, èn designads e concretisads areguard il cuntegn (tip d'utilisaziun e concentrasiun)	
Alloschament turistic independent dal territori d'abitadi (sche previs)	Il connex cun territoris da recreaziun intensiva e cun regiuns turisticas (incl. stabiliments d'apport) vegn preschentà	
Lieus centrals e corridors principals dal traffic public	Preschentaziun da restructuraziuns concepziunalas e territorialas (sche previs)	
Raits surcommunalas (resp. regionalas) dal traffic betg motorisà	Largias en la rait e pussaivladads d'optimar vegnan skizzadas (spazis urbans e suburbans)	
Rait da vias regionala Rait da viafier	vegn preschentada cun restructuraziuns territorialas inditgadas (sche previs)	
Cunfins dals abitadis Spazis libers Territoris da recreaziun vischina d'impurtanza per la regiun (territoris urbans e suburbans)	- Cunfins stabils a lunga vista dals abitadis cun cuntradas, spazis agriculs e spazis verds d'impurtanza strategica vegnan preschentads e determinads, sch'els èn adattads per la cartografia - Territoris privlus relevants per cunfinar ils abitadis	
Ulteriuras infurmaziuns cartograficas pussaivlas		
Cuntegns agriculs e forestals	Surfatschas cun culturas alternantas, gaud	
Ulteriurs elements structurals d'impurtanza regionala (sco infurmaziun complementara)	- Territoris per la protecziun da la natira e da la cuntrada - Parcs regional/parc naziunal - Interdependenzas (p.ex. corridors da selvaschina)	

Infurmaziun: Per far la charta dal concept regional dal territori duai esser decisiva la charta dal concept chantunal dal territori. Quai vul dir che cuntegns identics duain vegnir designads e preschentads sche pussaivel tuttina. Plinavant na datti naginas prescripziuns areguard la preschentaziun.

2.3. Plan directiv regional – Part "Abitadi"

La part regionala dal plan directiv "Abitadi" realisescha en moda lianta per las autoritads il concept regional dal territori ch'è vegnì elavurà ordavant e concretisescha quel. Ils elements dal plan directiv regional èn:

- | **Text dal plan directiv** tenor la structura dals chapitels dal plan directiv chantunal, cun situaziun da partenza, cun finamiras e cun maximas, cun instrucziuns d'agir (cun responsablidad), cun explicaziuns e cun glistas dals objects (= determinaziuns territorialas). Supplementarmain pon il singuls chapitels cuntegnair agiuntas separadas, en las qualas vegnan menziunadas – tut tenor ils fatgs – explicaziuns, registraziuns supplementaras da la basa e.u.v.
- | **Charta dal plan directiv** cun localisaziun territoriala da las determinaziuns (tenor las glistas dals objects, cun stadi da coordinaziun preorientaziun, cun resultat intermediar, cun determinaziun ubain, sche realisada, cun situaziun da partenza). La scala sto vegnir determinada sin basa da las relaziuns specificas per las regions en coordinaziun cun il chantun. (per regla cun extracts dal territori d'abitadi 1:10 000 fin 1:20 000). La basa per la preschentaziun da la charta dal plan directiv è il model d'ina legenda en l'aggiunta.

L'adattaziun/revisiun dal plan directiv regional "Abitadi" vegn fatga sco suonda:

- | Per regla ston las parts vertentas dal plan directiv regional "Abitadi/equipament" vegnir remplazzadas tras in plan directiv regional "Abitadi" revedì, che sto vegnir concludì da nov.
- | Quellas parts da l'adattaziun dal plan directiv ch'èn colliadas cun in'adattaziun dal plan directiv chantunal (p.ex. territori d'abitadi, territoris da plazzas da lavur) ston vegnir inditgadas en in rapport explicativ separà ch'è ina part cuminaivla dal plan directiv regional e dal plan directiv chantunal⁸.
- | La preschentaziun per determinar lieus/territoris sto esser concretisada territorialmain uschia, ch'ella permetta da giuditgar materialmain il cuntegn da l'approvaziun e da considerar chapaivlamain ils interess. Adattaziuns correspundentas pretendan pia savens in extract engrondì da la charta dal plan directiv (p.ex. 1:5000 – 1:10 000).

La tabella qua sutvart mussa las pretensiuns sin il stgalim da la planisaziun directiva regionala, structuradas tenor temas principals e tenor suttemas. Tut tenor la regiun pon quests temas vegnir cumpletts.

En quest regard ina remartga speziala pertutgant la tabella: Il PDChant-A surdat en differents temas la responsablidad directamain a las vischnancas, particularmain per calcular las capacitads da las zonas da construcziun e per designar ils territoris da dezonaziun. Quests cuntegns da las planisaziuns communalas n'èn pia betg tematisads.

⁸ La determinaziun dal territori d'abitadi sto vegnir suttemessa – tras l'adattaziun dal plan directiv chantunal – a la confederaziun per l'approvaziun (vesair er chap. 3.1). Per quest intent è necessari il rapport explicativ.

Pretensiuns envers il plan directiv regional "Abitadi", text

12

Tema	Pretensiuns	Chapitel dal PDChant-A
Centers		
Armonisar la structura da center	- La structura da center dal PDReg è coerenta cun il plan directiv chantunal (chapitel 5.1) sco er cun il concept regional dal territori; sche la structura da center vegn eventualmain raffinata sin plaun regional, è cumprovada sia commensurabladad - Las sfidas en connex cun ils singuls centers èn numnadas. Igl è inditgà, co ch'ellas duain vegnir svilupadas vinavant. Ponderaziuns generalas ed instrucciuns d'agir en chausa èn formuladas	5.1.1
Svilup da l'abitadi vers anen		
Pussibilitar il svilup a l'intern; mantegnair resp. meglierar la qualitat da l'abitadi	- Sin plaun regional ston vegnir coordinadas⁹: - Strategia regionala cuminaivla areguard ils spazis che ston vegnir concentrads u densifitgads (ed ev. lur avertura). Ils territoris dal svilup a l'intern ils pli impurtants èn inditgads. - Territoris da tegnair liber tranter ils vitgs («zona che separa ils abitadis»). Quests territoris èn posiziunads e las instrucciuns d'agir per als garantir èn formuladas (p.ex. cun determinar cunfins stabils dals abitadis). - Territoris da recreaziun vischins ch'èn impurtants en la regiun. Quests territoris èn identifitgads ed il proceder per als garantir e per als sviluppar vinavant è fixà.	5.1.2
Coordinaziun abitadi e traffic		
En general	La strategia da l'abitadi e dal traffic sviluppada en il CRegT è realisada en il plan directiv regional	
Territoris cun potenzials da svilup impurtants che sa chattan a posiziuns bain accessiblas cun il TP	- Ils territoris èn identifitgads e vegnan svilupads cun prioritad - Las pretensiuns dal PDChant-A envers l'avertura cun il TP èn observadas	5.1.2
Territoris da lavur	- Eventualas mesiras d'engrondiment necessarias en quai che riguarda il traffic èn inditgadas - Las pretensiuns dal PDChant-A envers l'avertura cun il TP èn observadas	5.1.2
Territoris cun utilisaziuns orientadas al public e cun in volumen da traffic pli grond	- Ils lieus èn bain accessibels cun il TP e cun il TIM. - La grevizza che vegn producida en quai che riguarda il traffic en territoris d'abitadi (cun utilisaziun per intents d'abitar) è minimada uschenavant sco pussaivel	5.1.2
Indrizs dal provediment surcommunal	- Ils lieus èn bain accessibels per il TbM, cun il TP e cun il TIM. - La colliaziun en quai che riguarda il traffic sco er mesiras da meglieraziun ch'èn eventualmain necessarias, èn inditgadas	5.1.2

⁹ Mesiras concretas, posiziunadas sin plaun local per sviluppar l'abitadi vers anen e per meglierar la qualitat da l'abitadi pertutgan il champ da cumpetenza da la vischnanca e n'èn perquai betg tema dal concept regional dal territori.

Tema	Pretensiuns	Chapitel dal PDChant-A
Rait dal traffic betg motorisà (territoris urbans e suburbans)	Raits senza interrupziun da vias da peduns e da vias da velo per il traffic quotidian èn definidas	5.1.2
Territoris da recreaziun vischins (territoris urbans e suburbans)	La colliaziun en quai che riguarda il traffic sco er mesiras da meglieraziun ch'èn eventualmain necessarias, èn inditgadas	5.1.2
Territori d'abitadi e zonas da construcziun		
Determinaziun dal territori d'abitadi	- Il territori d'abitadi cun extensiuns da > 1 ha è coordinà e fixà surcommunalmain per l'orizont 2045. Las extensiuns sa basan sin la strategia da svilup dal concept regiunal dal territori sco er sin il basegn¹⁰ da las vischnancas respectivas - La surfatscha d'abitadi da la regiun correspunda – tenor la bilantscha generala da las zonas da construcziun communalas – a las finamiras regionalas pertutgant il svilup da la populaziun e da l'occupaziun - La cumplettaziun da la charta dal plan directiv regiunal en il sector d'abitadi è garantida e coordinada cun il UST (actualisaziun d'extensiuns e da transferiments sco er da relaschadas da territoris or dal territori d'abitadi)	5.1.2
Territoris da tegnair liber	En connex cun territoris da tegnair liber tranter vitgs («zona che separa ils abitadis») sco er en connex cun parts da la cuntrada da tegnair liber u cun auters elements almain d'impurtanza regionala èn inditgadas mesiras adattadas (p.ex. cunfins stabils dals abitadis)	
Territoris da lavur		
Territoris da lavur ch'èn gia fixads en il PDChant-A:	Il profil dal lieu è gia precisà en cas da basegn (criteris: distanza envers l'abitadi, emissiuns, colliaziun dal traffic, utilisaziuns vischinas, situaziun geografica, ambient da l'economia regionala ed intschess per las forzas da lavur necessarias), las instrucziuns d'agir per sviluppar vinavant èn formuladas	5.2.3
Territoris da lavur supplementars (che n'èn betg fixads en il PDChant-A):	- Il lieu è coerent cun la structura da center, il basegn dal lieu è cumprovà ord vista surcommunal sco er ord vista da la commensurabladad, il profil dal lieu è fixà, las instrucziuns d'agir per sviluppar vinavant èn formuladas - Il basegn, ils lieus e la concepziun d'utilisaziun èn coordinads sin plaun surregiunal en las regiuns Plaun, Plessur e Landquart	5.2.3

¹⁰ Il basegn da surfatschas enzonadas vegn calculà cun eruir ordavant il potenzial dal svilup a l'intern e cun deducir quel dal basegn total.

Tema	Pretensiuns	Chapitel dal PDChant-A
Territoris destinads ad utilisaziuns da cumpra		
Territoris cun utilisaziuns orientadas al public (indirizs da cumpra u martgads spezialisads)	- Il lieu è coerent cun la structura da center - La commensurabladad dal lieu è cumprovada; la cumprova ch'ils centers vischins na vegnan betg donnegiads en lur funcziun è furnida - Lieus ordaifer centers dal vitg: Il profil dal lieu è fixà	5.2.4
Territoris per alloschament turistic		
Lieus senza ina relaziun directa cun il territori d'abitadi ¹¹	- Il lieu ademplescha las pretensiuns dal plan directiv chantunal - Las instrucziuns d'agir per garantir il svilup qualitativ èn formuladas	5.2.5
Territoris cun caracter d'utilisaziun public		
Lieus per indirizs dal provediment surcommunal	- Ils lieus èn identifitgads - L'ulteriur svilup dals indirizs dal provediment surcommunal è inditgà - Il concept areguard il lieu è coerent cun la structura da center	5.2.6
Ulteriurs projects cun consequenzas considerablas per il territori e per l'ambient		
Projects cun consequenzas considerablas, per ils quals n'exista nagin chapitel tematic correspondent	- La determinaziun vegn fatga uschenavant sco pussaivel en ils chapitels tematics dal plan directiv - La necessitad dal project è motivada ed il basegn è cumprovà - La dependenza dal lieu sco er la commensurabladad dal lieu tscherni èn cumprovadas - Las «consequenzas considerablas» èn preschentadas en moda chapaivla, ils interess èn considerads - Las instrucziuns d'agir per minimar las emissiuns en ils territoris circumdants ed en l'ambient èn formuladas	2.4

¹¹ Infurmaziun: Ils lieus cun ina relaziun directa cun il territori d'abitadi vegnan fixads en la planisaziun locala.

Pretensiuns envers la charta dal plan directiv regional (part "Abitadi")

Remartgas generalas	
En connex cun la preschentaziun da la charta dal plan directiv vala il suandant: - Las prescripziuns da la «Documentaziun da las datas da la planisaziun directiva regionala»¹² ston vegnir observadas - La basa/il fund per preschentar la charta dal plan directiv è ina charta da Swisstopo che correspunda a la scala (fund). Là, nua che quai è raschunaivel, pon vegnir agiuntads cuntegns da la charta da sintesa dal plan directiv chantunal - En connex cun cuntegns che ston esser coordinads cun il plan directiv chantunal (q.v.d. ch'èn a medem temp cuntegn dal plan directiv regional sco er chantunal) sto la legenda vegnir preschentada en moda identica sco en il plan directiv chantunal, guardar «model d'ina legenda» en l'agiunta	
Cuntegns minimals e structura da la legenda (guardar er «model d'ina legenda» en l'agiunta) (precisaziuns e complettaziuns specificas per la regiun èn pussaivlas):	
Territori d'abitadi en total Cunfins da l'abitadi stabils a lunga vista (garanzia da spazis libers) Extensiuns/transferiments dal territori d'abitadi > 1ha Territori d'abitadi sutdividì en: - ZAM - territoris da lavur (zona da mastergn e d'industria) - territoris cun in caracter d'utilisaziun public (ZESP) - zonas da construcziun limitadas entaifer il territori d'abitadi (zonas betg surbajegiablas) - ulteriuras zonas da construcziun Territoris centrals: - territoris da lavur (categoria tenor PDChant-A) - territoris central abitar - territoris destinà ad utilisaziuns da cumpra (utilisaziuns orientadas al public) - lieus per indrizs dal provediment public surcommunal Qualitad da l'accessibladad cun il TP (isolingias), fermadas TP Territori per l'alloschament senza relaziun directa cun l'abitadi (sche planisà) Lieu degn da vegnir protegi Surfatscha cun cultura alternanta	Pretensiun formala: • cumplettadad da las pretensiuns • structura da la legenda en il senn dal model d'ina legenda • abilitad da consegnar layers da SIG (tenor las prescripziuns chantunals da la tecnica da datas) Pretensiun envers il cuntegn: • guardar criteris en la part dal rapport

¹² Per prescripziuns da la tecnica da datas guardar «Documentaziun da las datas da la planisaziun directiva regionala», uffizi per il svilup dal territori. Questa documentaziun da las datas vegn actualisada permanentamain.

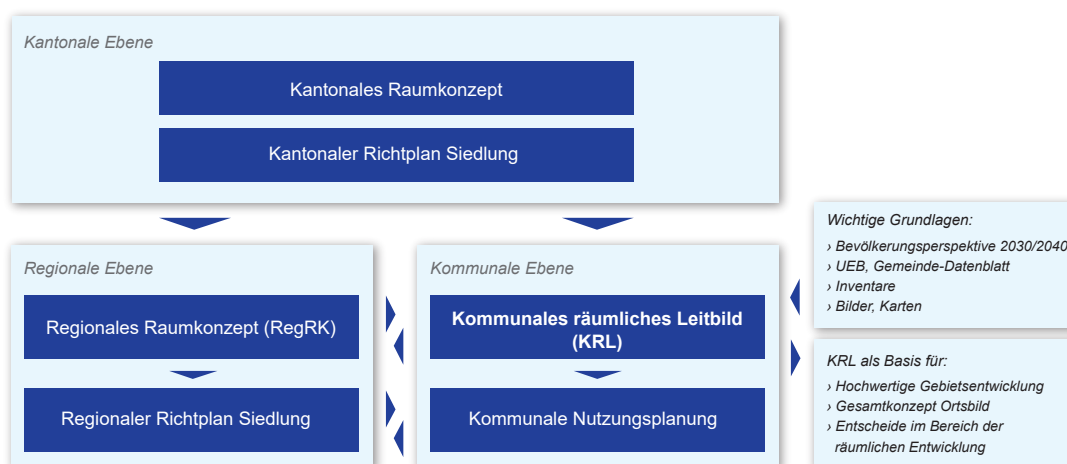
Ulteriurs cuntegns (tenor la charta dal plan directiv existenta u tenor autras basas)	
Projects cun consequenzas considerablas Traffic - lingia da viafier, rait da vias ed engrondiments relevants per il territori - via da velos, senda da viandar (questa ultima mo en territoris urbans/suburbans), engrondiments previs Cuntrada - territoris per la protecziun da la natira e da la cuntrada - territoris da recreaziun vischins - guaud da protecziun, zonas da privel - corridors da selvaschina Turissem - regiun da recreaziun intensiva - stabiliments d'apport Ulteriuras utilisaziuns dal territori ed ulteriuras infrastruc-turas - tenor necessitad (implants da tir, explotaziun da material e recicladi da rument, e.u.v.)	

3. Pretensiuns envers il process da planisaziun

3.1. Survista dal process da planisaziun

L'illustraziun 2 mussa l'interacziun dals process da planisaziun sin plaun chantunal, regiunal e communal (guardar er chapitel). L'interacziun garantisce la coordinaziun tranter la planisaziun directiva chantunala, la planisaziun directiva regiunala e la planisaziun d'utilisaziun communal:

- | La planisaziun directiva regiunala e la planisaziun d'utilisaziun communal surpiglian e realiseschan las maximas, las instrucziuns d'agir ed ils objects surordinads da la planisaziun directiva chantunala.
- | La planisaziun directiva regiunala e la planisaziun d'utilisaziun communal coordineschan vicendaivlamain – conform al stgalim ed en lur spazi d'acziun – las maximas cuminaivlas, las instrucziuns d'agir ed ils objects.
- | Conferenzas da coordinaziun tranter las vischnancas e lur regions procuran per l'accordanza materiala e formala necessaria (guardar chapitel 3.3).

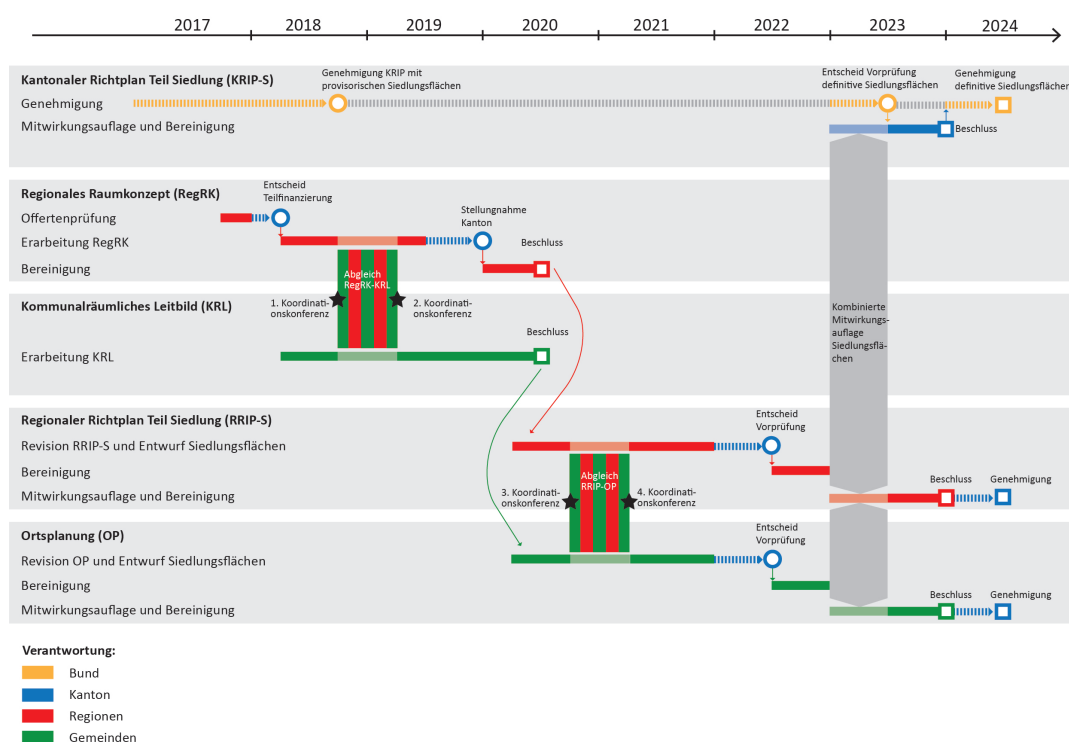
Illustraziun 2: Interacziun process da planisaziun chantunals, regiunals e communal

In'ulteriura incumbensa impurtanta da las regions è quella da concretisar e da determinar definitivamain il territori d'abitadi ch'è cuntegnì en il plan directiv chantunal sco resultat intermediar. Quai sto vegnir fatg cun agid d'ina coordinaziun tranter la planisaziun directiva regiunala e las planisaziuns localas communalas. Il territori d'abitadi sto alura vegnir cumpletà dal resultat intermediar a la determinaziun, e quai a medem temp en il plan directiv regiunal ed en il plan directiv chantunal. L'adattaziun en il plan directiv chantunal sto silsuenter vegnir approvada da la confederaziun.

Il PDChant-A prescrive i **termini** per la pianificazione direttiva regionale:

- | Entaifer 2 onns suenter ch'il plan directiv chantunal è vegnì relaschà (fin il 2. quartal 2020): Elavuraziun dal concept regional dal territori (CRegT) che tematischescha – ultra dals aspects abitadi e traffic – er ulteriurs cuntegns relevants per la region.
- | Entaifer 5 onns suenter ch'il plan directiv chantunal è vegnì relaschà (fin il 2. quartal 2023): Repassament dal PDReg-A

L'illustraziun 3 mussa il proceder schematic da las duas fasas CRegT e PDReg-A e lur coordinaziun cun la pianificazione locala communal (model directiv communal dal territori [MDCT] e revisiun da la pianificazione locala [PL]) sco er ils puncts da referiment ils pli impurtants cun il chantun e cun la confederaziun. Ils proceders formals entaifer las duas fasas CRegT e PDReg-A vegnan explitgads qua sutvart.

Illustraziun 3: Proceder da la pianisaziun CRegT, PDReg-A e lur coordinaziun cun il model directiv communal dal territori e cun la pianisaziun locala (preschentaziun pli gronda guardar agiunta)

3.2. Procedura

La **procedura** per elavurar il **concept regional dal territori** (CRegT) cumpiglia ils suandants pass:

1. Conclud da la regiun (conferenza dals presidents) da constituir resp. da repassar in concept regional dal territori e da laschar dumandar la regiun offerta(s).
2. L'incumbensà fa la(s) offerta(s) cun ina proposta detagliada per il proceder. L'offerta sto declarar qualifitgadamain: (a) il proceder; (b) la cooperaziun; (c) la coordinaziun cun las lavurs sin plaun communal (model directiv communal dal territori).
3. La regiun examinescha la(s) offerta(s) e skizzescha ina cunvegna da prestaziun en enclegientscha cun il UST-GR.
4. Il UST-GR examinescha, sche l'offerta ademplescha las pretensiuns tenor il mussavia e pia las premissas per ina contribuziun chantunala (fin max. 50 %). En cas da basegn pretenda il UST-GR cumplettaziuns/adattaziuns correspundentas.
5. La regiun surdat l'incumbensa (cumpetenza dal preventiv conferenza dals presidents) e fa ina cunvegna da prestaziun cun il UST-GR.
6. Elavuraziun dal cuntegn da la planisaziun. Il cuntegn da la planisaziun sto vegnir cunvegnerà e coordinà cun las vischnancas e cun las regions vischinas (cf. chapitel 2.3). L'elavuraziun sto vegnir coordinada cun ils models directivs communal dal territori che ston vegnir svilup pads parallelamain.
7. Consultaziun en la regiun ed a medem temp inoltraziun al chantun per obtegnair sia posiziun.
8. Rectificaziun sin fundament da la consultaziun ed examinaziun preliminar.
9. La regiun concluda il concept dal territori.
10. Silsunter vegn il concept dal territori integrà en il plan directiv regional. Realisaziun dals cuntegns pertutgant l'abitadi en la part "Abitadi".

La **procedura** per elavurar il **plan directiv regional** "Abitadi" (PReg-A) cumpiglia ils suandants pass:

1. Conclud da la regiun (conferenza dals presidents) da constituir resp. da repassar il plan directiv regional "Abitadi" e da laschar dumandar la regiun offerta(s).
2. Ils biros da planisaziun fan las offertas (cun in concept detaglià da procedura, cun in plan da termins e cun in import maximal).
3. La regiun examinescha las offertas, fa la proposta e conceda l'agiudicaziun sco er skizzescha ina cunvegna da prestaziun en enclegientscha cun il UST-GR che cuntegna in concept da procedura, in plan da termins e l'import maximal.
4. Il UST-GR examinescha, sche l'offerta tschernida da la regiun ademplescha las pretendiuns tenor il mussavia per ina contribuziun chantunala (fin max. 50 %). Sche quai n'è betg il cas, ston vegnir furnidas al UST-GR cumplettaziuns/adattaziuns correspundentas.
5. La regiun surdat l'incumbensa (cumpetenza dal preventiv conferenza dals presidents) e fa ina cunvegna da prestaziun cun il UST-GR.
6. Elavuraziun dal cuntegn da la planisaziun. Il cuntegn da la planisaziun sto vegnir cunvegner e coordinà cun las vischnancas e cun las regiuns vischinas (cf. chapitel 2.3). L'elavuraziun sto vegnir coordinada cun las revisiuns da la planisaziun locala currentas.
7. Consultaziun en la regiun ed a medem temp procedura d'examinaziun preliminar tras il chantun.
8. Rectificaziun sin fundament da la consultaziun ed examinaziun preliminar.
9. Exposiziun publica da cooperaziun sin plaun regional e per ils cuntegns cumbinads PReg/PDChant sin plaun chantunal. Il chantun inoltrescha a la confederaziun ils cuntegns cumbinads per l'examinaziun preliminar.
10. Sin fundament dals resultats da l'exposiziun vegn rectifitgà il cuntegn da la planisaziun. En connex cun ils cuntegns cumbinads PReg/PDChant er sin fundament da l'examinaziun preliminar da la confederaziun (en enclegientscha cun il chantun).
11. La regiun tracta las objecziuns, la conferenza dals presidents concluda.

|12. Il chantun exequescha la procedura d'approvaziun dal plan directiv regiunal e concluda d'adattar il plan directiv chantunal (conclus da la regenza).

|13. La confederaziun approvescha l'adattaziun dal plan directiv chantunal.

Remartga impurtanta:

Sin fundament da las differentas situaziuns da partenza determineschan las regiuns per ellas la dimensiun dal repassament en il rom da la cunvegna da prestaziun cun il chantun. A las regiuns vegni recumandà da laschar far – avant l'andament d'elavuraziun menziunà qua surtart - ina preschentaziun generala davart il stadi da la planisaziun en la regiun sco er in concept da procedura ed in plan da terminis (sco basa per las offertas). Il chantun sa participescha als custs er qua en la dimensiun usitada, e quai cun ina cunvegna da prestaziun separada.

3.3. Coordinaziun tranter chantun, regiun e vischnancas

Per elavurar il concept regiunal dal territori ed il plan directiv regiunal "Abitadi" datti pretendensiuns envers la coordinaziun tranter la planisaziun directiva chantunala, la planisaziun directiva regiunala e la planisaziun d'utilisaziun communal. Per elavurar il CRegT ed il PDReg-A sto da princip vegnir furnida la cumprova d'ina coordinaziun:

- |a. tranter la regiun e las vischnancas,
- |b. entaifer il spazi d'acziun sco er
- |c. tranter la regiun ed il chantun.

Pretensiuns supplementaras vegnan formuladas per d) cooperaziun e per e) conclus. Las furmas da la coordinaziun resp. da la participaziun èn da princip surlaschadas a la regiun, ston dentant vegnir preschentadas.

Las propostas da realisaziun qua sutvart n'èn pia betg obligatoricas, mabain mo la cumprova da tut ils tschintg criteris da pretendensiuns (a-e):

a) Coordinaziun tranter la regiun e las vischnancas

La coordinaziun dals temas ils pli importants (vesair qua sutvart) pertutgant il futur svilup da l'abitadi e dal traffic tranter la regiun e las vischnancas sto avair lieu (per regla) en ils process da planisaziun (che curran parallelamain) per il CRegT e per il model directiv communal dal territori. Quai vala per elavurar il concept regional dal territori ed il model directiv communal dal territori sco er per la revisiun dal plan directiv regional e da la planisaziun locala communal.

Proposta da realisaziun: Tant per concepir il concept regional dal territori sco er per concepir il plan directiv regional vegnan salvadas duas conferenzas da coordinaziun che servan ad armonisar il plaun regional ed il plaun communal (cf. proceder schematic en l'illustraziun 3). Ils acturs centrals èn ils presidents communal, en cas da vischnancas pli grondas cumplettads cun ils schefs dals uffizis:

1. Conferenza da coordinaziun: Preschentaziun generala e puncts da contact, maximas cuminaivlas, instrucziuns d'agir ed objects dal plaun subordinà e dal plaun surordinà.
2. Conferenza da coordinaziun: Armonisaziun dals sbozs rudimentars.

Temas da coordinar:

- | puncts da contact cun ils spazis d'agir, cun las regiuns e cun las vischnancas;
- | territoris d'abitadi, particularmain determinaziun dals cunfins dals abitadis e dals secturs d'engrondiment dals abitadis (> 1 ha);
- | zonas d'abitar, maschadadas e dal center (ZAMC): grondezza, repartiziun, mintgamai cumpensaziun tranter ils surpassaments ed ils sutpassaments dal basegn resguardond ils plafonaments locals, regional e surregional;
- | zonas da lavur: grondezza, caracterisaziun (locala, regionala, admissibladad da surfatschas commercialas e.u.v.), repartiziun ed administraziun;
- | zonas per infrastructuras publicas, particularmain per edifizis e stabiliments d'importanza regionala/surcomunala;
- | traffic, particularmain cuntinuitad da la rait dals stabiliments d'avertura d'importanza surcomunala en il sector dal traffic betg motorisà e dal TP;
- | territoris da recreaziun vischina, particularmain cuntinuitad dals territoris surcommunal da recreaziun vischina ch'èn d'importanza per la qualitat da l'abitadi.

b) Coordinaziun entaifer il spazi d'acziun

Las regiuns vischinas ston vegnir integradas en il process d'elavuraziun sco er en la consultaziun ed en l'exposiziun da cooperaziun per pudair prender posiziun. En spezial ston vegnir coordinadas surregionalmain las planisaziuns dal traffic total, dal svilup da l'abitadi sco er da las utilisaziuns cun bler traffic da glieud. La necessitad d'ina coordinaziun surregionala concerna particularmain las regiuns Plaun, Plessur e Landquart ch'appartegnan – tenor il concept dal territori chantunal – al medem spazi d'acziun funcziunal.

Proposta da realisaziun: Integraziun da las regiuns vischinas ad almain ina conferenza da coordinaziun u ina conferenza da coordinaziun supplementara per fasa (CRegT e PReg-A).

c) Coordinaziun tranter la regiun ed il chantun

Il concept regional dal territori ed il plan directiv regional ston vegnir elavurads collegialmain en enclegientscha cun il chantun. I sto vegnir cumprovà, tge objects u cuntegns che ston vegnir surpigliads a medem temp en il plan directiv chantunal (p.ex. engrondiments > 1 ha territori d'abitadi). Quests cuntegns cuminaivels dal plan directiv regional e chantunal ston vegnir sviluppads en collavuraziun cun il chantun e ston figurar en in rapport explicativ (cf. proceder formal tranter il chantun e la regiun en il chapitel 2.1).

Proposta da realisaziun: Integraziun dal UST-GR, eventualmain d'auters uffizis chantunals ad almain ina conferenza da coordinaziun. Ulteriuras sesidas da planisaziun separadas davart temas specifics pon avair lieu tenor basegn.

d) Cooperaziun

Vischnancas, regiuns vischinas, la populaziun e gruppas d'interess impurtantas (p.ex. economia) ston vegnir integradas en moda adequata en ils process da planisaziun per il concept regional dal territori e per il plan directiv regional. En spezial per elavurar il concept regional dal territori ston ins prevair ina infurmaziun e cooperaziun tempriva e vasta da la populaziun, da las gruppas d'interess e da las parts involvidas. Quellas ston almain vegnir envidadas da s'exprimer en il rom da la cooperaziun publica tar il plan directiv regional (art. 7 ed art. 11 da l'ordinaziun davart la planisaziun dal territori per il chantun Grischun, OPTGR).

Proposta da realisaziun: La cooperaziun pon ins sustegnair vastamain cun lavuratoris, cun occurrenzas d'infurmaziun, cun exposiziuns e cun plattafurmas d'internet. Quai è ina buna occasiun per la regiun per render sia rolla e sias activitads pli conscientas a la publicitad.

e) Conclus

La conferenza dals presidents concluda il CRegT ed il PReg-A.

La regiun tracta las inoltraziuns or da la cooperaziun publica e las consideraziuns dals interess, documentescha e preschenta quellas al chantun ed a las parts partecipadas.

Basas da planisaziun surordinadas (planisaziun directiva chantunala)

Uffizi per il svilup dal territori dal Grischun (editur): **Concept dal territori per il Grischun**. La regenza ha prendì enconuschientscha en moda affirmativa ils 16 da december 2014. Cuira, december 2014.

Uffizi per il svilup dal territori dal Grischun (editur): **Plan directiv chantunal dal Grischun. Adattaziun dal plan directiv en ils secturs da la politica da l'organisaziun dal territori (chapitel 2) e da l'abitadi (chapitel 5)**. Relaschada da la regenza ils 20 da mars 2018. Cuira, avrigl 2018.

Uffizi per il svilup dal territori dal Grischun (editur): **Retschertga da la reserva da las capacitads en las zonas d'abitar, zonas maschadadas e zonas dal center**. Descripziun da la metoda e dal fegl da datas da las vischnancas. Cuira, avust 2016.

Uffizi per il svilup dal territori dal Grischun (editur): **Determinaziun dal territori d'abitadi (resultat intermediar)**. Documentaziun dal proceder e criteris. Cuira, october 2016.

Ulteriuras basas da planisaziun

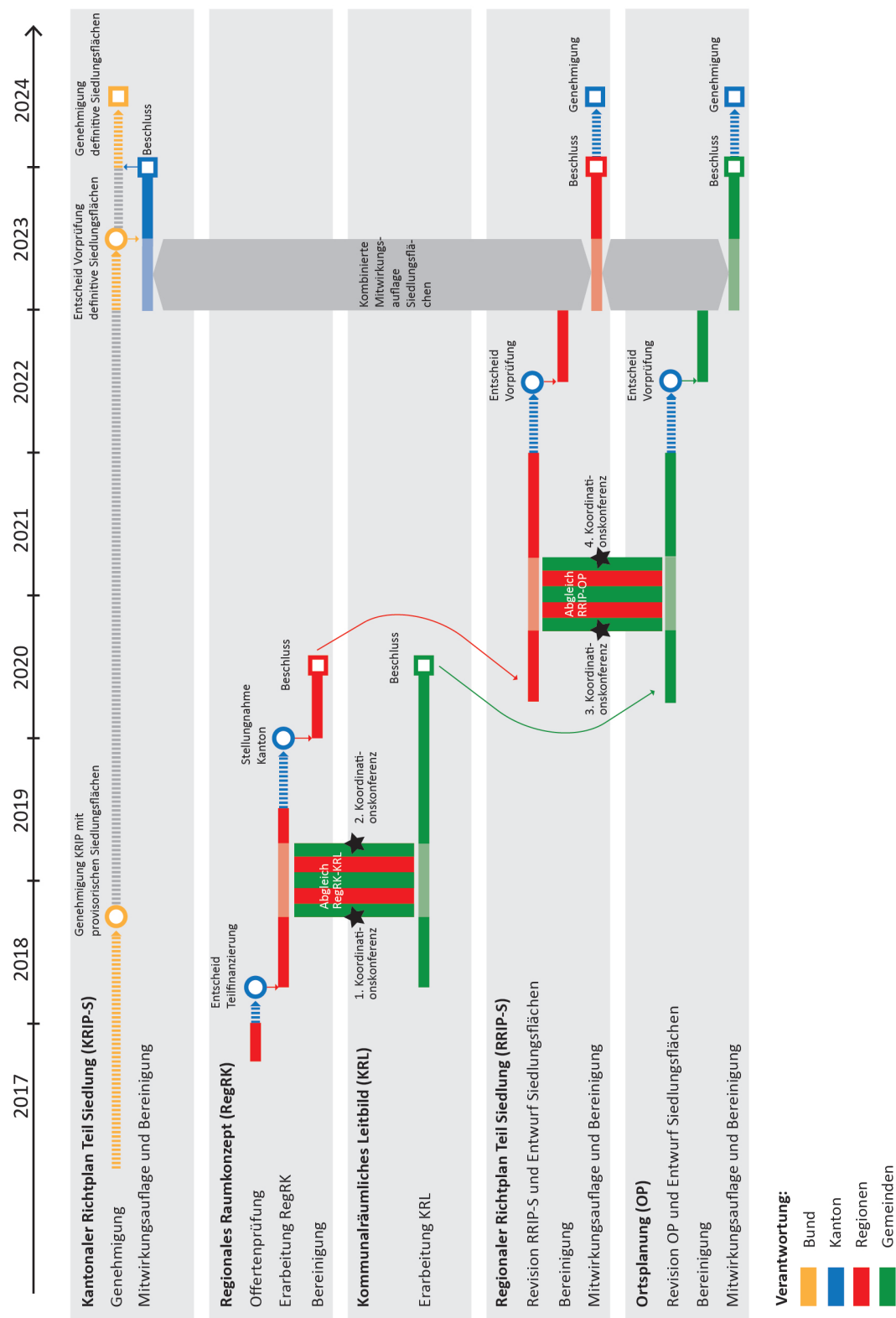
Uffizi per il svilup dal territori dal Grischun (editur): **Protecziun da spazis agriculs prezios en il chantun Grischun**. Cuira, matg 2016.

Uffizi per il svilup dal territori dal Grischun (editur): **Concentraziun e renovaziun dals abitadis en l'aglomeraziun da Cuira. Rapport ed exempels concrets**. Cuira, schaner 2014.

Uffizi per il svilup dal territori dal Grischun (editur): **Andament da procedura survista PDReg/PDChant cumbinads**. Cuira, october 2012.

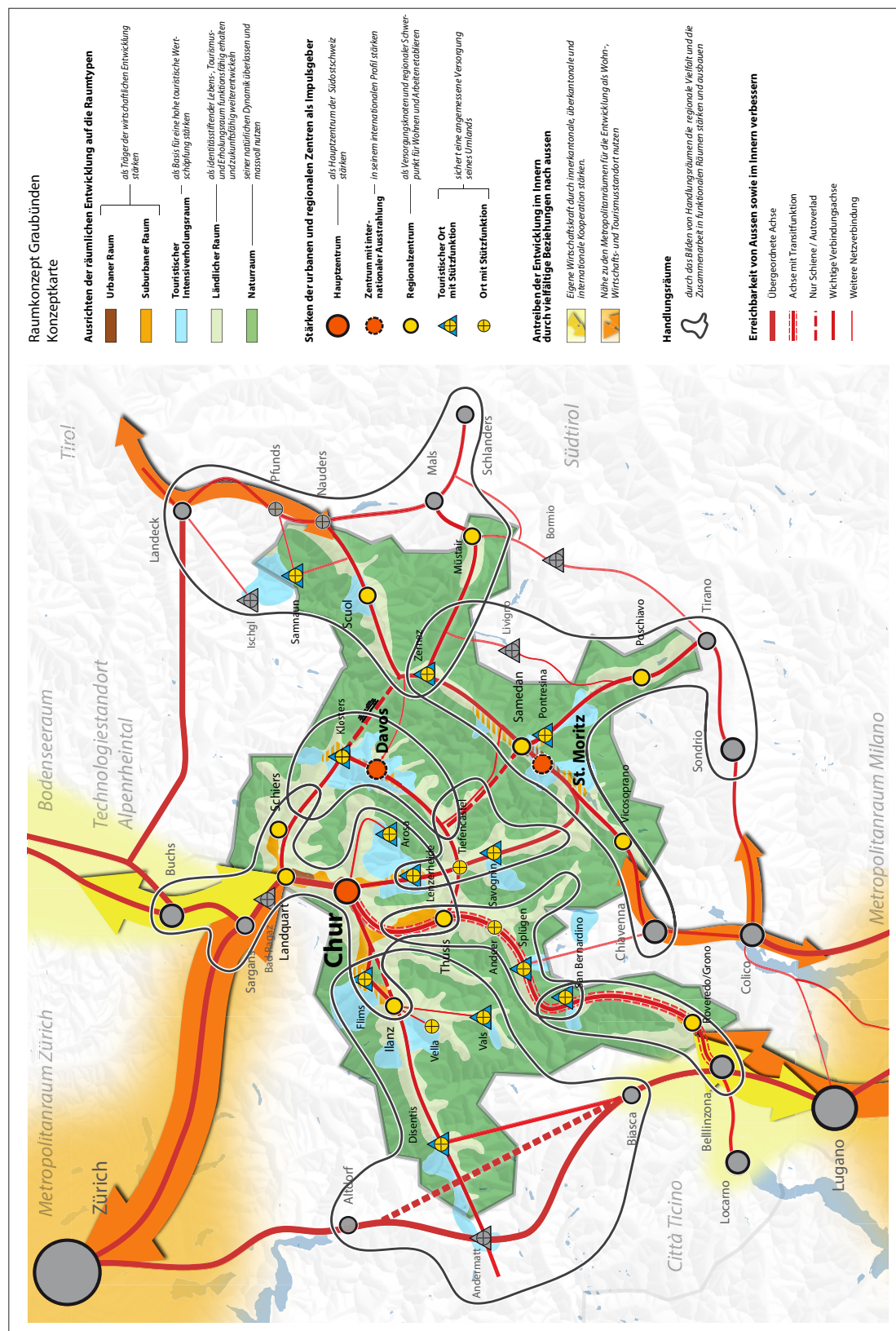
Uffizi per il svilup dal territori dal Grischun (pagina d'internet): **Documentaziun da las datas e projects da la planisaziun directiva regionala**.

Proceder da la planisaziun CRegT, PDReg-A e lur coordinaziun cun il mo-
del directiv communal dal territori e cun la planisaziun locala

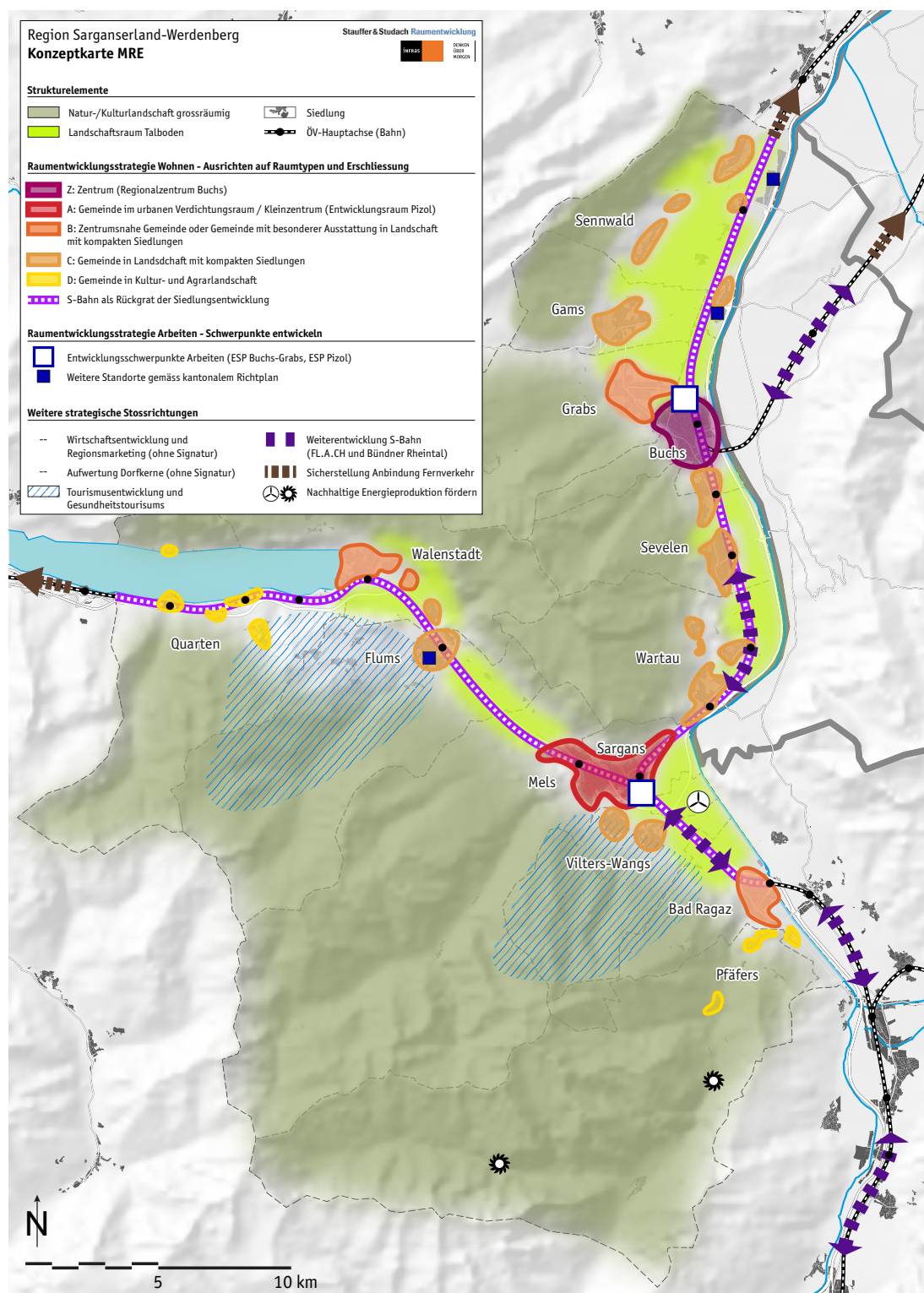
Grafik: INFRAS

Charta dal concept dal territori per il Grischun

Grafik: ARE-GR, Stauffer und Studach

Exempel Charta dal concept regional dal territori Sarganserland-Werdenberg

Grafica: INFRAS, Stauffer e Studach

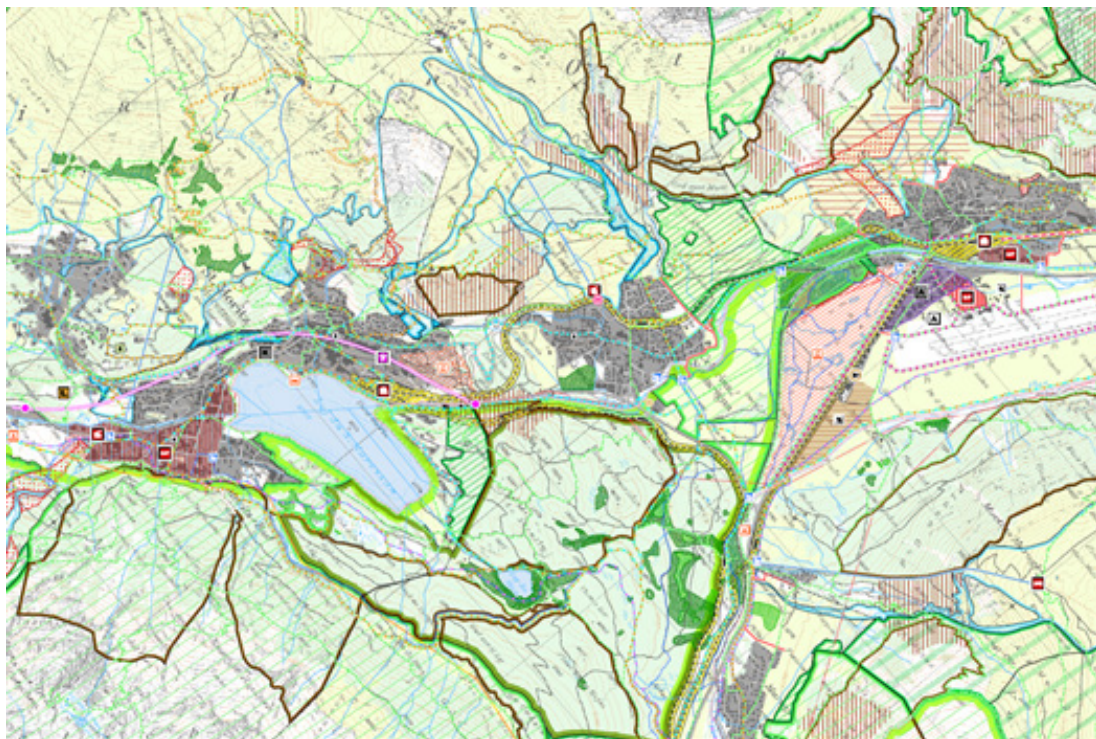
Siedlung

Richtplaninhalt								
Grundlagen	Ausgangslage		Beschlussinhalte (F-Z-V)					
	Kantonal	Regional	Kantonal	Regional				
					Siedlung			
      			 	 	Siedlungsgebiet Langfristig stabile Siedlungsgrenzen Erweiterung des Siedlungsgebiete > 1ha Bauzonen Wohnzonen Mischzonen Zentrumszonen Arbeitszonen Zonen für öffentliche Nutzungen Eingeschränkte Bauzonen weitere Bauzonen			
			  		Strategisches Arbeitsgebiet Arbeitsgebiet im urbanen und suburbanen Raum Arbeitsgebiet im ländlichen und touristischen Raum			
				x x	Schwerpunktgebiet Wohnen Gebiet für Einkaufsnutzungen Gebiet für touristische Beherbergung ohne direkten Siedlungsbezug Standort für Einrichtungen der überkommunalen Versorgung			
					Schützenswertes Ortsbild (mit/ ohne Freihaltebereich)			
							Notwendige Inhalte anderer Richtplankapitel	
			x 			 x 	 	Gebiete mit guter ÖV-Erschliessung (gemäss KRIP) mit Haltestellen ÖV Vorhaben mit gewichtigen Auswirkungen Fruchtfolgeflächen Landschaftsschutzgebiete Naturschutzobjekte/ Gebiete

Remartgas:

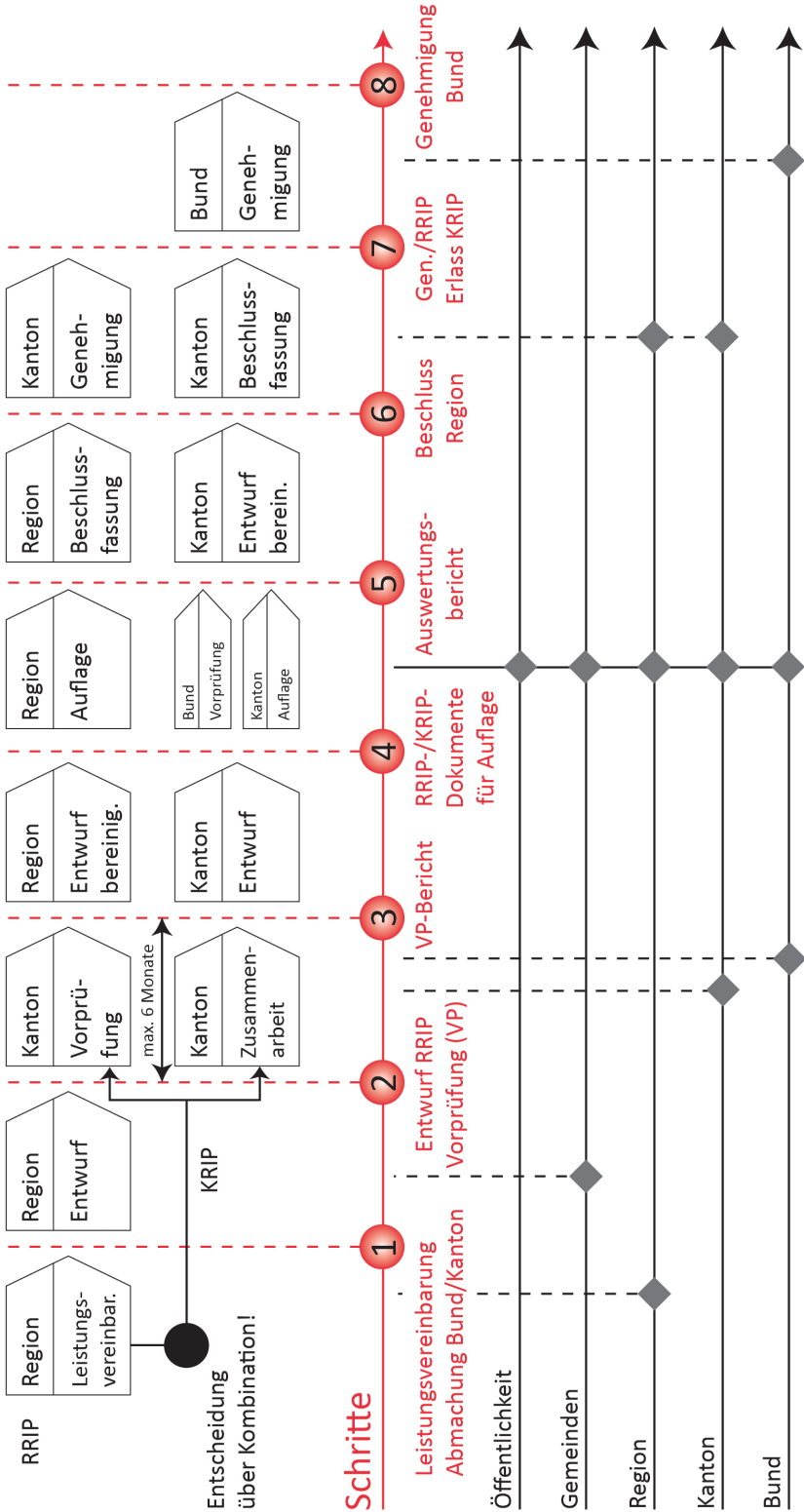
- | La legenda qua survart vegn resguardada sco pretensiun minimala. Tenor basegn sto ella vegnir engrondida ed eventualmain integrada en ina charta regiunala dal plan directiv (cun cuntegns d'auters chapitels dal plan directiv)
- | Ils cuntegns cumbinads ston vegnir preschentads cun las medemas signatures sco en il PDChant
- | La structura da las tabellas cun las colonnas: basas, situaziun da partenza e cuntegns dal conclus, è obligatorica
- | Là, nua ch'i stat in "x" po il simbol da la legenda vegnir elegi libramain

Exempel Plan directiv regional da l'Engiadina'ota (extract)

Ausgangslage		Richtplaninhalt	
kantonal	regional	kantonal	regional
Siedlung und Ausstattung			
			Siedlungsgebiet
			Spezielle Bauzonen (Camping, Golf)
			Bauzone 2. Etappe mit Quartierplanpflicht (Müras)
			Langfristige Reserve
			Langfristige Siedlungsgrenze
			Zentrumskerngebiet
			Arbeitsstandort für flächenintensive und / oder emissionslastige Nutzungen
			Arbeitsstandort für flächenintensive und / oder emissionslastige Nutzungen Erweiterung
			Entwicklungsstandort Bergbahnen
			Entwicklungsstandort Bahnhofareal
			Entwicklungsstandort San Güerg
			Standortgebiet Sport / Event / Freizeit
			Standort Hotellerie / Resort (außerhalb oder nicht unmittelbar angrenzend Siedlungsgebiet)
			Lagerplatz Baugewerbe
			Waldsiedlung
			Schützenweiser Ort
			Schützenweiser Ort mit Freizeitbereich
			Kulturhistorisch wertvolle Kleinsiedlung (Erhaltungzone)
Landschaft			
			Landschaftsschutzgebiet
			Landschaftsschutzgebiet (Ergänzung regional)
			Landschaftsschutzgebiet aufgehoben
			Kulturlandschaft mit besonderer Bewirtschaftung
			Naturschutzgebiet
			Wald mit besonderer Schutzfunktion
			Nationalpark
			Wildruhegebiet
			Durchgangsweg Wildruhegebiet
			Landschaften und Naturdenkmäler von nationaler Bedeutung (BUN)
			Moorlandschaft von nationaler Bedeutung
			Eidgenössisches Jagdbanngebiet
			Landwirtschaftsgebiet (Landwirtschaftszonen)
Tourismus			
			Intensivverholungsgebiet
			Intensivverholungsgebiet aufgehoben
			Intensivverholungsgebiet Erweiterung
			Zubringeranlage
			Campingplatz
			Golfanlage
			Wassersport
			Loipe regional
			Marathonloipe
			Zugangspunkt Langlaufloipe
UNESCO-Welterbe			
			UNESCO-Welterbe Kernzone

Grafica: Stauffer e Studach

Grafica: UST GR

Incumbensas da las regiuns

Pretensiuns minimalas envers il concept dal territori per coordinar l'abitadi ed il traffic [cf. chapitel 5.1.2 dal plan directiv chantunal]

- | territoris en posiziuns bain accessiblas cun il TP e lur spessezza architectonica en questas posiziuns;
- | territoris cun utilisaziuns orientadas al public, che chaschunan in volumen da traffic pli intensiv;
- | indrizs dal provediment surcommunal;
- | lieus centrals dal traffic public;
- | en spazis urbans e suburbans: las raits dal traffic betg motorisà ed ils territoris da recreaziun vischina e lur colliaziun en quai che riguarda il traffic

Ulteriurs cuntegns regiunals en il sector d'abitadi e dal traffic

- | precisaziun dals profils dal lieu dals territoris regiunals da lavur (en cas da basegn)
- | [cf. chapitel 5.2.3 dal plan directiv chantunal]
- | lieus d'alloschament senza relaziun cun il territori d'abitadi (en cas da basegn) [cf. chapitel 5.2.5 dal plan directiv chantunal]
- | basegn e lieus per indrizs publics surcommunals [cf. chapitel 5.2.6 dal plan directiv chantunal]
- | ulteriurs temas tenor basegn

Cuntegns dal plan directiv regional "Abitadi e traffic"

- | realisaziun dals cuntegns decisivs dal concept dal territori [cf. chapitel 2.3.1 – 2.3.3 dal plan directiv chantunal]
- | determinaziun dal territori d'abitadi (determinaziun) [cf. chapitel 5.2.1 dal plan directiv chantunal]
- | determinaziun dals profils dal lieu dals territoris regiunals da lavur [cf. chapitel 5.2.3 dal plan directiv chantunal]
- | basegn e lieus per indrizs publics [cf. chapitel 5.2.6 dal plan directiv chantunal]

Grafica: Cuntegns minimals dals concepts regiunals dal territori sco er prescripziuns per als realisar en il plan directiv regional [pagina 34, ill. 13 rapport explicativ tar l'adattaziun dal plan directiv en il sector da la politica d'organisaziun dal territori e d'abitadi (PDChant-A)].

PP
7001 Cuiira

